

IPOCRIZIE ȘI ABNEGAȚIE. Despre ironie în scrierile lui Cioran

Rezumat

În evoluția a scriiturii sale, nu lipsită de binecunoscuta-i dimensiune contestatară, Cioran se dovedește a fi un practician subtil al ironiei. De fiecare dată când aceasta intervine în spusele scriitorului, contextul este întotdeauna serios, fie că este vorba de filosofie, de istorie ori numai de el însuși. De aici decurge necesitatea de a scoate la lumină pe de o parte modul de funcționare al ironiei în scrisul lui Cioran, iar pe de altă parte articulația conceptuală a unei idei care străbate cultura europeană începând cu Antichitatea. Legată de tragicul existenței, ironia apare ca o strategie de supraviețuire în cazul individului devastat de melancolie și de sentimentul iremediabilului. În această perspectivă, se cuvine ca ironia să fie raportată la romantismul german, înainte de a o situa în contextul filosofiei morale, așa cum apare în scrierile lui Kierkegaard și Vladimir Jankélévitch. Rezultatul este surprinzător, în măsura în care aparenta ipocrizie a discursului ironic se opune minciunii, manifestând, prin complicate ocolișuri și subînțelesuri, o capacitate de abnegație și de bunăvoință greu de recunoscut din capul locului.